

Llegenda de la petjada de la Mare de Déu

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al darrere de Sant Martí del Puig. (Ajuntament de Gisclareny. Av. Roser S/N 08695)
Emplaçament	Al darrere de l'església. 20 min caminant des del trencall del Puig (Pista de Murcurols PK.5)
Alçada:	1081
Coordenades:	
Latitud:	42.26641
Longitud:	1.8101
UTM Est (X):	401867
UTM Nord (Y):	4680042

Classificació

Número de fitxa	08093 - 115
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Costumari
Estil / època:	Medieval
Segle	X-XI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	08092A005000790000YX
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dt., 15/10/2019 - 02:00

Descripció

Al darrere de l'església de Sant Martí del Puig s'hi conserva la petjada de la Mare de Déu, una de les diverses marques que Maria va deixar al nostre país quan, segons la tradició popular, va venir a recórrer aquestes contrades.

Observacions:

Es tracta, evidentment, del mateix tipus de llegenda que la del Peu de Déu i situada a la veïna vila de Bagà, motiu pel qual podem extrapolar els comentaris que sobre aquest relat acabem de fer. Justament, un element curiós és que ambdues llegendes es troben en una àrea geogràfica molt propera i amb uns vincles històrics més que evidents, la qual cosa ens pot portar a suposar que un relat va derivar o va acabar influïent de forma decisiva en l'altre, sense que haguem pogut arribar a escatir perquè en un cas les petjades són de Déu i en l'altre de la Mare de Déu. Tal i com passava en la llegenda El Peu de Déu el cas que ens ocupa tampoc se'ns aclareix què hi feia exactament Maria a la nostra comarca, fet que si que s'explica moltes vegades en relats similars documentats a la resta del territori català.

Història

Segons l'acta de consagració del monestir de Sant Llorenç prop Bagà (983)s' esmenten algunes donacions d'alous o zones de vinya al terme de Brocà "Vallis Buchranense". Entre les diferents donacions cal esmentar especialment l'alou de Molnell i sobretot el que es denomina "in apendico de ipso Puio, in locum qui dicunt Chertol" (Bolós-Pagès, 1986). Aquest lloc afronta amb diferents vinyes com ara "vinea de Olibane", "vinea de Orifeita" i la "rocha rotunda". La presència d'un nombre elevat de vinyes en aquest lloc fa pensar en la importància d'aquest cultiu en època medieval La seva localització ens és difícil tot i que hom pensa que "la rocha rotunda" derivat de roca rodona podria fer al·lusió al pujol del Puig el qual acaba de forma arrodonida. Els germans Corominas (corominas i Camp R, J ,2017) esmenten que molt a prop de la casa torrent amunt hi ha el lloc de "la vinyeta" al·ludint a aquesta activitat. A més les condicions orogràfiques i climatològiques de la vall de Brocà (llocs assolellats, secs però amb presència d'aigua) eren ideals per a la vinya. La toponímia de la vall "Vinyet, vinya vella, vinyassa, solà de Clarà....." ens recorda la importància d'aquesta antiga activitat agrícola que ens va sumada a la localització d'aquest tipus de pedres arreu del territori. Existeix una llegenda que parla de les "petjades de Déu a la vall del Bastereny" fent al·lusió a aquestes pedres.

Bibliografia

BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1996). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p.70-200.

CABALLÈ I CANTALAPIEDRA, F (1996). Les tres-centes cases de Giscareny. Columna Albí. RAMON I JAUME COROMINAS I CAMP (2017). Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Centre d'Estudis del Bages.

Informació inèdita aportada per Albert Rumbo i Soler.

